

Zasady polityki rzetelności naukowej stosowane w Wydawnictwie APS w zakresie publikacji naukowych

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Wydawnictwo APS dokłada wszelkich starań, aby publikacje przez nie wydawane spełniały standardy rzetelności naukowej. Niniejszy dokument przedstawia politykę rzetelności naukowej w Wydawnictwie APS, w tym zasady przeprowadzania recenzji publikacji naukowych wydawanych przez Akademię, zasady korzystania z generatorów treści oraz innych narzędzi wspomaganych technologią w publikacjach, a także zasady polityki antyplagiatowej prowadzonej przez Wydawnictwo APS.
2. Wydawnictwo APS w celu zachowania wysokiej jakości publikowanych tekstów naukowych oraz wspierania i rozpowszechniania rzetelności naukowej stosuje zasady etyczne i procedury zalecane przez Komitet ds. Etyki Publikacyjnej (Committee on Publication Ethics – COPE).
3. Wydawnictwo APS stosuje procedury dotyczące wykrywania nieuczciwości naukowej, które stanowią naruszenie standardów i norm etyki działalności naukowej i akademickiej.

Część 1. Polityka wykazywania autorstwa

§ 2

1. Autorstwo publikacji powinno być ograniczone do osób, które wniosły istotny wkład w powstanie zgłoszonego tekstu. Wszyscy autorzy, którzy wnieśli istotny wkład w powstanie tekstu, powinni być wymienieni jako współautorzy tekstu.
2. Oczekuje się, że autorzy dokładnie rozważą listę i kolejność autorów przed złożeniem manuskryptu i przedstawią ostateczną listę autorów w momencie pierwotnego zgłoszenia publikacji.
3. Nie powinno się uznawać za autorów osób, które nie miały wkładu w powstanie danego utworu (*ghost authorship*), ani pomijać tych, które mają prawo do tego tytułu (*ghostwriting*).
4. Autorzy powinni wyznaczyć autora (zwanego dalej autorem korespondencyjnym) do komunikacji z Wydawnictwem APS (w przypadku zgłoszenia do publikacji monografii naukowej) lub z redakcją czasopisma wydawanego przez Wydawnictwo APS (w przypadku zgłoszenia do publikacji artykułu naukowego) w trakcie procesu redakcyjnego.
5. Jeśli po złożeniu manuskryptu na etapie składu zaistnieje konieczność dokonania zmiany autorów, autor korespondencyjny musi przedłożyć prośbę dotyczącą dodania

lub usunięcia autora bądź zmiany kolejności autorów wraz z pisemnymi zgodami obecnych i proponowanych współautorów. Redakcja zastrzega sobie prawo odmowy w sytuacjach, gdy zmiana autorów nie jest etycznie uzasadniona lub gdy nie uzyskano zgody wszystkich autorów. Autorzy biorą na siebie odpowiedzialność zbiorową za pracę.

6. Autorzy nie powinni wymieniać narzędzi AI jako autorów lub współautorów ani cytować prac AI jako autora.

Część 2. Polityka recenzowania prac naukowych realizowana w Wydawnictwie APS

§ 3

Zasady przeprowadzania recenzji wydawniczych monografii naukowych wydawanych przez Wydawnictwo APS

1. W Wydawnictwie APS są stosowane jednolite standardy kwalifikacji dzieła do wydania, niezależnie od źródła finansowania publikacji.
2. Decyzja dotycząca przyjęcia monografii naukowej do druku w Wydawnictwie APS jest uzależniona w szczególności od pozytywnych recenzji wydawniczych.
3. Procedurę recenzowania monografii naukowej zleca i nadzoruje dyrektor Wydawnictwa APS, w tym podejmuje decyzję w przypadkach, o których mowa w ust. 6 i 7.
4. W Wydawnictwie APS stosuje się procedurę recenzowania w trybie podwójnej ślepej recenzji (*double-anonymized*), w myśl której tożsamość autorów nie jest znana recenzentom, a tożsamość recenzentów – autorom. Wyjątek od zdania pierwszego stanowią monografie reprezentujące dyscypliny artystyczne, w szczególności wydawane w formie albumowej, w przypadku których zachowanie anonimowości autora nie jest możliwe.
5. Każda monografia naukowa wydawana przez Wydawnictwo APS podlega recenzji dwóch recenzentów będących ekspertami w dziedzinie, w jakiej została przedłożona praca, posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego, spełniających kryteria formalne i etyczne umożliwiające zachowanie pełnej rzetelności oraz najwyższej jakości procesu recenzji, w tym niebędących pracownikami Akademii.
6. W szczególnych przypadkach jeden z recenzentów może być specjalistą z danej dziedziny wyłonionym spośród pracowników Akademii.
7. W szczególnych przypadkach jeden z recenzentów może być specjalistą z danej dziedziny posiadającym stopień naukowy doktora.

§ 4

1. Dobór recenzentów monografii przeprowadza dyrektor Wydawnictwa APS.
2. W procesie doboru recenzentów monografii naukowych dyrektor Wydawnictwa APS może kierować się rekomendacjami recenzentów dokonywanymi przez Komitet Redakcyjny

- powołany przez Senat na okres kadencji rektora. W tym celu Komitet Redakcyjny tworzy listę nie mniej niż 4 kandydatów na recenzentów danej monografii naukowej niebędących pracownikami Akademii, będących specjalistami z dyscypliny, jakiej dotyczy monografia.
3. Dyrektor Wydawnictwa APS wysyła zaproszenie do napisania recenzji wydawniczej monografii naukowej do 2 spośród 4 recenzentów wskazanych przez Komitet Redakcyjny. Zaproszenie kieruje do 2 pierwszych recenzentów wskazanych na liście.
  4. Recenzenci są zobowiązani do ujawniania wszelkich potencjalnych konfliktów interesów w odpowiedzi na zaproszenie do recenzji (o ile je zidentyfikują). W przypadku wykrycia okoliczności mogących naruszać bezstronność recenzji dyrektor Wydawnictwa APS ma prawo wycofać zaproszenie do jej napisania.
  5. Przykłady potencjalnych konfliktów interesów obejmują sytuacje, gdy:
    - 1) recenzent współpracował w przeciągu 3 ostatnich lat z autorem lub współautorem tekstu;
    - 2) recenzent jest bezpośrednim konkurentem autora lub współautora tekstu;
    - 3) recenzent znajduje się w osobistym konflikcie z autorem lub współautorem tekstu;
    - 4) recenzent pozostaje w bliskich relacjach rodzinnych, osobistych lub zawodowych z autorem lub współautorem tekstu;
    - 5) recenzent wraz z autorem lub współautorem tekstu mają możliwość uzyskania korzyści majątkowej lub osobistej w związku z publikacją tekstu.
  6. W sytuacji stwierdzenia konfliktu interesów, odmowy przyjęcia monografii do recenzji lub braku potwierdzenia przyjęcia recenzji monografii przez danego recenzenta dyrektor Wydawnictwa APS kieruje zapytanie do kolejnego recenzenta wskazanego na liście przez Komitet Redakcyjny. Procedura doboru kolejnych recenzentów przez dyrektora Wydawnictwa APS trwa aż do momentu pozyskania 2 recenzentów danej monografii. Dotyczy to również sporządzania kolejnych list recenzentów według procedury opisanej w punkcie 2.
  7. W sytuacji, w której dyrektor Wydawnictwa APS nie uzyska zgody 4 kolejnych recenzentów monografii wskazanych przez Komitet Redakcyjny, Komitet Redakcyjny wskazuje innych recenzentów, z których jeden może być pracownikiem Akademii.
  8. Posiedzenia Komitetu Redakcyjnego mogą odbywać się w trybie stacjonarnym, hybrydowym lub zdalnym, w zależności od potrzeb. O trybie posiedzeń Komitetu Redakcyjnego każdorazowo decyduje jego przewodniczący.
  9. Członków Komitetu Redakcyjnego pod rygorem odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej obowiązuje tajemnica wyboru recenzentów, co oznacza nieinformowanie autora lub autorów monografii naukowej oraz osób postronnych, niebędących członkami Komitetu Redakcyjnego, o wyznaczonych recenzentach.
  10. Dyrektora Wydawnictwa APS pod rygorem odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej obowiązuje tajemnica wyboru recenzentów, co oznacza nieinformowanie autora lub autorów monografii naukowej o wyznaczonych recenzentach.

§ 5

1. Dyrektor Wydawnictwa APS przesyła recenzentom, którzy zgodzili się podjąć recenzji danej monografii, manuskrypt wraz z formularzem recenzji obowiązującym w Wydawnictwie APS.
2. Wybrani recenzenci składają recenzje wydawnicze w terminie do 6 tygodni od dnia przesłania manuskryptu przez dyrektora Wydawnictwa APS, o którym mowa w ust. 1.

§ 6

1. Do dalszego procesu wydawniczego w Wydawnictwie APS są kierowane w szczególności prace naukowe, które otrzymały 2 pozytywne recenzje wydawnicze na pierwszym etapie recenzyjnym.
2. W sytuacji, gdy w toku recenzji dyrektor Wydawnictwa APS uzyskuje 2 niejednomienne recenzje, tj. recenzję negatywną (odrzucającą możliwość publikacji monografii) oraz recenzję pozytywną (kierującą monografię do dalszych prac redakcyjnych bezwarunkowo lub warunkowo, tj. po spełnieniu wytycznych zawartych w recenzji), dyrektor Wydawnictwa APS na podstawie argumentów zgłaszanych przez recenzentów, po zasięgnięciu opinii Komitetu Redakcyjnego, ma możliwość odrzucenia publikacji monografii lub przesłania jej do trzeciego recenzenta według zasad opisanych w § 3.
3. W sytuacji uzyskania 2 negatywnych recenzji wydawniczych monografia nie może być opublikowana w Wydawnictwie APS.
4. Proces recenzji przebiega identycznie bez względu na źródło finansowania monografii.

§ 7

1. Koszty recenzji są doliczane do ogólnych kosztów wydania publikacji i stanowią część kalkulacji wydawniczej.

§ 8

1. Autor publikacji składanych do wydania w Wydawnictwie APS jest zobowiązany do usunięcia z pliku kierowanego do recenzentów informacji określających w sposób jednoznaczny jego autorstwo, w tym w szczególności ze stron tytułowych, wstępu, dodatków, inicjałów, opisów pliku i jego autorstwa lub innych znaczników pozwalających na zidentyfikowanie autora utworu przy dokonywaniu recenzji. Wyjątek od zdania pierwszego stanowią monografie reprezentujące dyscypliny artystyczne, w szczególności wydawane w formie albumowej, w przypadku których zachowanie anonimowości autora nie jest możliwe.

§ 9

1. Wydawnictwo APS występuje do recenzentów z prośbą o udzielenie zgody na zamieszczenie ich imion i nazwisk, tytułów lub stopni naukowych oraz afiliacji na stronie

redakcyjnej, oraz fragmentu recenzji na czwartej stronie okładki wydawanej publikacji, a także w materiałach promocyjnych dotyczących danej publikacji.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są zamieszczane po przyjęciu publikacji do druku.

§ 10

Zasady przeprowadzania recenzji artykułów naukowych w czasopismach wydawanych przez Wydawnictwo APS

1. Decyzję o kwalifikacji artykułu do recenzji podejmuje redaktor naczelny czasopisma, po uzyskaniu opinii redaktorów językowych i tematycznych.
2. Decyzja dotycząca przyjęcia do druku artykułu naukowego w czasopismach naukowych wydawanych przez Wydawnictwo APS jest uzależniona w szczególności od pozytywnych recenzji wydawniczych.
3. W czasopismach wydawanych przez Wydawnictwo APS stosuje się procedurę recenzowania w trybie podwójnej ślepej recenzji (*double-anonymized*), w myśl której tożsamość autorów nie jest znana recenzentom, a tożsamość recenzentów – autorom.
4. Procedurę recenzowania zlecają i nadzorują redaktorzy danego czasopisma.
5. Redaktor czasopisma za pośrednictwem Open Journal System wysyła zaproszenie do napisania recenzji artykułu naukowego do 2 niezależnych recenzentów. Do zaproszenia dołącza tytuł oraz abstrakt artykułu.
6. Recenzenci są zobowiązani do ujawniania wszelkich potencjalnych konfliktów interesów w odpowiedzi na zaproszenie do recenzji (o ile je zidentyfikują). W przypadku wykrycia okoliczności mogących naruszać bezstronność recenzji redaktor ma prawo wycofać zaproszenie do jej napisania.
7. Przykłady potencjalnych konfliktów interesów zostały opisane w § 4 ust. 5.
8. W sytuacji stwierdzenia konfliktu interesów, odmowy przyjęcia artykułu do recenzji lub braku potwierdzenia przyjęcia artykułu do recenzji przez danego recenzenta redaktor kieruje zapytanie do kolejnego recenzenta.

§ 11

1. Redaktor czasopisma przesyła recenzentom, którzy zgodzili się podjąć recenzji, zanonimizowany tekst artykułu naukowego.
2. Wybrani recenzenci za pośrednictwem Open Journal System (lub innego aktualnie przyjętego) składają recenzje wydawnicze w terminie do 4 tygodni od dnia przesłania manuskryptu przez redaktora.

§ 12

1. Przyjęcie tekstu do publikacji odbywa się na podstawie recenzji wydawniczych.

2. Redaktorzy czasopism wydawanych przez Wydawnictwo APS nie są zaangażowani w podejmowanie decyzji wydawniczych dotyczących artykułów, które:
  - 1) są ich autorstwa lub współautorstwa;
  - 2) zostały napisane przez członków ich rodzin lub współpracowników;
  - 3) odnoszą się do produktów, usług lub projektów, z których czerpią korzyści.
3. Proces recenzji numerów specjalnych i tematycznych przebiega według reguł opisanych w § 10 oraz § 11, z wyjątkiem tego, że redaktor gościnny może wysyłać zaproszenia do recenzentów.
4. Redaktor naczelny czasopisma nadzoruje proces recenzji wszystkich numerów, w tym specjalnych i tematycznych, aby zapewnić przestrzeganie standardów etyki publikowania, oraz jest odpowiedzialny za ostateczne decyzje dotyczące akceptacji lub odrzucenia artykułów.

Część 3. Standardy etyczne

§ 13

Obowiązki autora

1. Autor nie powinien przedkładać do rozpatrzenia w Wydawnictwie APS pracy, która została opublikowana wcześniej w innym czasopiśmie lub wydawnictwie w całości lub w części, z wyjątkiem abstraktu wystąpienia konferencyjnego, wykładu lub preprintu.
2. Autor nie powinien przedkładać do rozpatrzenia w Wydawnictwie APS pracy, która została lub aktualnie jest przedmiotem postępowania w innym wydawnictwie.
3. Autor tekstu będącego raportem z badań powinien przedstawiać dokładny opis procedur przeprowadzonych badań. Artykuł będący raportem z badań powinien zawierać wystarczające informacje i wyjaśnienia, aby możliwe było powtórzenie badania.
4. Autor może zostać poproszony o udostępnienie danych badawczych potwierdzających jego pracę do przeglądu redakcyjnego i/lub w celu spełnienia wymogów dotyczących otwartych danych.
5. Autor powinien zapewnić właściwe i rzetelne cytowanie prac i/lub słów innych autorów.
6. Autor musi przytoczyć adekwatną i możliwą do zweryfikowania literaturę, aby poprzeć twierdzenia zawarte w jego publikacji.
7. Autor jest zobowiązany do ujawnienia wszelkich relacji finansowych i osobistych z osobami lub organizacjami, które mogłyby być postrzegane jako niewłaściwie wpływające na jego pracę.
8. Gdy autor odkryje istotny błąd w swojej opublikowanej pracy, ma obowiązek niezwłocznie powiadomić redaktora czasopisma (w przypadku artykułu naukowego) lub Wydawnictwo APS (w przypadku monografii) w celu dokonania korekty lub wycofania tekstu. Jeśli redaktor lub wydawca otrzymają wiadomość o błędzie w opublikowanej pracy, obowiązkiem autora jest współpraca z redaktorem w celu usunięcia błędu.
9. Od autora oczekuje się najwyższych standardów branżowych w zakresie rejestracji i prezentacji badań klinicznych.

§ 14

Obowiązki recenzenta

1. Recenzent powinien mieć świadomość, że jego recenzja stanowi istotne źródło w podejmowaniu decyzji redakcyjnych, w tym decyzji o akceptacji lub odrzuceniu tekstu.
2. Recenzent powinien zachowywać obiektywizm, bezstronność oraz unikać konfliktu interesów.
3. Recenzent powinien zadeklarować potencjalne konflikty interesów, zanim zgodzi się ocenić manuskrypt.
4. Recenzent powinien kierować się profesjonalizmem, wykonywać swoje obowiązki z zachowaniem najwyższej staranności, wykorzystując w najlepszy sposób posiadaną wiedzę i umiejętności.
5. Recenzent powinien w sposób klarowny wyrażać swoje opinie oraz dostarczać obiektywnych i konstruktywnych uzasadnień swoich rekomendacji.
6. Recenzent powinien zwracać uwagę na kwestie etyczne, w szczególności na wszelkie istotne podobieństwa między recenzowanym manuskrytem a każdym innym opublikowanym tekstem.
7. Recenzent jest odpowiedzialny za oryginalność treści recenzji, dlatego nie powinien wykorzystywać do oceny pracy naukowej generatorów treści lub innych narzędzi wspomaganych przez sztuczną inteligencję (*artfical intelligence* – AI). Recenzja stanowić powinna wynik jego krytycznej, niezależnej i rzetelnej opinii.
8. Używanie narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji (GenAI) do sporządzania recenzji prac naukowych przez recenzenta jest zabronione. Proces recenzji jest aktem ludzkim, a odpowiedzialność za treść przesłanej recenzji, zgodnie z zasadami sporządzania recenzji naukowych przyjętych w Wydawnictwie APS, spoczywa na osobach, które przyjęły zaproszenie do sporządzania recenzji.
9. Recenzent jest zobligowany do:
  - 1) zgłaszania potencjalnych konfliktów interesów, jakie wynikły w trakcie sporządzania recenzji, a jakie nie były mu znane na etapie przyjmowania tekstu do recenzji;
  - 2) unikania komentarzy odwołujących się do płci, rasy, pochodzenia, narodowości autora lub współautora tekstu;
  - 3) unikania próśb, aby autor cytował jego prace, chyba że istnieje do tego silne naukowe uzasadnienie;
  - 4) nieopóźniania publikacji.
10. Recenzenta obowiązuje zachowanie tajemnicy na temat recenzowanej publikacji. Każdy manuskrypt otrzymany do recenzji musi być traktowany jako dokument poufny. Recenzent nie może udostępniać recenzji ani informacji o pracy nikomu ani kontaktować się bezpośrednio z autorami.

§ 15

Prawa i obowiązki redakcji czasopisma

1. Redakcja decyduje, które materiały zostaną opublikowane. Przy przyjmowaniu artykułów do publikacji brane są pod uwagę: wartość naukowa pracy, oryginalność ujęcia problemu, przejrzystość, zgodność z zakresem tematycznym czasopisma i poprawność językowa tekstu.
2. Redakcja nie może podejmować prób wywierania wpływu na rankingi czasopisma poprzez sztuczne zwiększanie jakiegokolwiek metryki czasopisma, np. wymuszanie cytowania przez autorów.
3. Do obowiązków redakcji należy ochrona poufności wszystkich materiałów przekazanych do czasopisma oraz komunikacji z recenzentami.
4. Do obowiązków redakcji należy ochrona tożsamości recenzentów. Nazwiska recenzentów poszczególnych publikacji nie są ujawniane do czasu opublikowania czasopisma. Raz w roku czasopismo podaje do publicznej wiadomości tylko listę recenzentów.
5. Redakcja powinna stosować odpowiednie systemy do wykrywania niewłaściwego postępowania, takie jak plagiat.
6. Redaktor naczelny ma prawo odrzucić lub wycofać tekst po jego opublikowaniu, jeżeli:
  - 1) istnieją dowody świadczące o braku wiarygodności wyników badań i/lub fabrykowaniu danych, jak również w przypadku popełnienia niezamierzonych błędów (np. błędy w obliczeniach, błędy metodologiczne);
  - 2) wyniki badań zostały wcześniej opublikowane gdzie indziej;
  - 3) praca nosi znamiona plagiatu bądź narusza zasady etyki wydawniczej;
  - 4) tekst zawiera liczne i rażące błędy językowe, treści są przedstawiane w sposób chaotyczny i niecelowy lub są niezgodne z profilem czasopisma.

Część 4. Polityka przeciwdziałania plagiatom i autoplajatom

§ 16

1. Autor jest zobowiązany do unikania plagiatu oraz autoplajatu.
2. Wydawnictwo APS w toku procedury wydawniczej wykorzystuje systemy antyplagiatowe mające na celu ujawnianie przypadków plagiatu rozumianych jako przywłaszczenie sobie autorstwa lub wprowadzanie w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu.
3. Wydawnictwo APS w toku procedury wydawniczej wykorzystuje systemy antyplagiatowe mające na celu ujawnianie przypadków autoplajatu obejmujących dosłowne powielanie treści z wcześniejszych publikacji danego autora.
4. Autoplajatu nie stanowi powielanie treści w zakresie:
  - 1) abstraktów i plakatów konferencyjnych;
  - 2) wyników prezentowanych na spotkaniach autorskich (np. w celu poinformowania innych badaczy o uzyskanych wynikach);
  - 3) wyników w bazach danych (dane bez interpretacji, dyskusji i kontekstu);
  - 4) zarchiwizowanych prac doktorskich i magisterskich.

5. Monitorowanie treści publikacji złożonych w Wydawnictwie APS do publikacji za pomocą systemów antyplagiatowych w zakresie plagiatu oraz autoplagiatu dotyczy zarówno monografii, jak i czasopism.
6. W ramach procedury wydawniczej przeprowadza się obowiązkową weryfikację treści zgłaszanych tekstów przy użyciu narzędzi antyplagiatowych spełniających standardy prywatności i poufności danych zgodnie z obowiązującym prawem. Procedurę weryfikacji monografii przeprowadza Wydawnictwo APS, procedurę weryfikacji artykułów przeprowadzają redakcje tych czasopism.
7. W przypadku wykrycia w trakcie prac wydawniczych nad publikacją przypadków plagiatu, autopowielenia w sposób niezgodny z przyjętymi zasadami, Wydawnictwo APS ma prawo do wycofania tekstu z publikacji i zaprzestania dalszych prac redakcyjnych nad manuskrypcem.

Część 5. Polityka dotycząca wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji

§ 17

1. Autor zgłaszający tekst do Wydawnictwa APS może korzystać z narzędzi AI w trakcie jego przygotowywania. Autor pozostaje jednak w pełni odpowiedzialny za treść publikacji, w tym za weryfikację i poprawność treści wygenerowanych z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych oraz za rzetelność źródeł użytych w opracowaniu tekstu.
2. Narzędzia AI nie mają statusu prawnego ani zdolności do posiadania czy przyznawania praw autorskich. Narzędzia AI nie mogą być wymieniane jako autorzy lub współautorzy publikacji. Autorstwo przysługuje wyłącznie osobom fizycznym, które spełniają kryteria merytoryczne oraz ponoszą odpowiedzialność za tworzone treści.
3. Autor zgłaszający tekst do Wydawnictwa APS oświadcza, że zgłoszony przez niego utwór nie narusza praw autorskich, interesów prawnych i materialnych innych osób w rozumieniu Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. nr 24 poz. 83 z późn. zm.), w tym praw własności do treści zgłaszanych do Wydawnictwa APS związanych z wykorzystaniem narzędzi AI do jego tworzenia.
4. Autor nie może używać żadnej technologii AI, która ograniczałaby jego własne prawa, prawa Wydawnictwa APS lub prawa jakiegokolwiek innej strony do korzystania z publikacji. Obejmuje to również zapewnienie, że zastosowane narzędzia AI oraz ich dostawcy nie uzyskują żadnych praw do treści publikacji zgłaszanej przez autora, w tym prawa do szkolenia narzędzi AI na tych treściach.
5. Autor zgłaszający tekst do Wydawnictwa APS, korzystający z narzędzi AI, jest w pełni odpowiedzialny za rzetelność oraz prawdziwość prezentowanych w nim treści, w tym twierdzeń, cytatów, odwołań bibliograficznych. Przed umieszczeniem w publikacji treści wygenerowanych przez AI autor jest zobowiązany do zweryfikowania ich zgodności z aktualną wiedzą i wynikami badań oraz do przestrzegania zasad etyki publikacyjnej.
6. Autor zgłaszający tekst do Wydawnictwa APS jest zobowiązany do ujawniania wykorzystania narzędzi AI do powstania publikacji, a w tym – celu ich zastosowania. Jeśli autor wykorzystał narzędzia AI do sporządzenia jakiegokolwiek części manuskryptu, jej użycie musi zostać opisane w sposób przejrzysty oraz szczegółowy, dotyczy to zwłaszcza

generatorów treści (GenAI). Autor ma obowiązek wyjaśnienia w tekście monografii lub artykułu naukowego (np. w przypisach lub w sekcji poświęconej metodologii pracy) sposobów i zakresu wykorzystania generatorów AI.

7. Narzędzia używane do poprawy pisowni, gramatyki i ogólnej edycji nie są objęte zakresem wytycznych dotyczących ujawniania użycia technologii AI opisanych w ust. 6.
8. Wydawnictwo APS dopuszcza możliwość wykorzystania przez autora treści generowanych przez AI w procesie tworzenia manuskryptu w określonych obszarach wsparcia:
  - 5) w trakcie opracowywania koncepcji teoretycznej pracy (w szczególności pomoc w wyszukiwaniu literatury lub innych źródeł wiedzy niezbędnych w pracy koncepcyjnej);
  - 6) edycji językowej i stylistycznej (w szczególności w zakresie korekty językowej oraz gramatycznej tekstu – poprawa przejrzystości językowej, stylistycznej tekstu w języku rodzimym i językach obcych);
  - 7) tłumaczenia tekstów;
  - 8) w zakresie tworzenia materiałów graficznych oraz wizualizacji tekstu (w szczególności w zakresie tworzenia ilustracji, grafów, wykresów, schematów pomocniczych itp. do tekstu na podstawie wytycznych autora);
  - 9) w zakresie tworzenia tekstów alternatywnych do ilustracji i materiałów graficznych w celu przygotowania tekstu dostępnego dla jak najszerszej grupy odbiorców, w tym osób z niepełnosprawnościami.
9. Narzędzia AI nie mogą być wykorzystywane do:
  - 1) tworzenia tekstu naukowego bez merytorycznej kontroli i edycji przez autora;
  - 2) podejmowania samodzielnych decyzji merytorycznych bez weryfikacji przez człowieka.
10. Autor jest odpowiedzialny za wszystkie naruszenia etyczne i prawne, które mogą wynikać z nieprawidłowego użycia generatorów treści w zgłaszanym przez niego tekście do Wydawnictwa APS.
11. Wydawnictwo APS prowadzi monitorowanie treści publikacji złożonych w Wydawnictwie APS za pomocą narzędzi do detekcji AI w zgłaszanych tekstach.
12. Detekcja AI weryfikuje treści publikacji pod kątem zastosowania sztucznej inteligencji w sposób niezgodny z zasadami jej użycia przyjętymi w Akademii.
13. Ostateczna decyzja o tym, czy użycie narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji (GenAI) jest dopuszczalne w zakresie tekstu zgłoszonego do publikacji w Wydawnictwie APS, należy do dyrektora Wydawnictwa APS lub innej wskazanej przez niego osoby odpowiedzialnej za politykę redakcyjną publikacji i redaktorów naczelnych czasopism publikowanych przez Wydawnictwo APS.

Część 6. Polityka języka wolnego od uprzedzeń

§ 18

1. Język i określenia używane do opisu badanych populacji w publikacjach Wydawnictwa APS powinny być wolne od uprzedzeń pod względem płci, wieku, pochodzenia rasowego i etnicznego, orientacji seksualnej, niepełnosprawności oraz statusu społeczno-ekonomicznego.

2. Podczas szczegółowego przedstawiania informacji demograficznych dotyczących populacji badanej zaleca się używanie terminów określających pochodzenie etniczne (np. Afroamerykanie) zamiast rasy.
3. Język publikacji powinien być wolny od stronniczości, stereotypów, slangu.
4. Publikacja zdjęć obiektów o potencjalnym znaczeniu kulturowym lub mogących zostać uznany za obraźliwe wymaga szczególnej uwagi autorów oraz redaktorów Wydawnictwa APS.
5. Publikowanie zdjęć poszczególnych uczestników badań jest możliwe tylko wówczas, gdy autorzy uzyskali imienną zgodę na publikację wizerunku każdego z tych uczestników.

Część 7. Polityka informowania o źródłach finansowania

§ 19

1. Autorzy muszą ujawnić wszelkie źródła finansowania, które zapewniły wsparcie finansowe na przeprowadzenie badań i/lub przygotowanie tekstu lub stanowiły inne korzyści finansowe lub osobiste dla autora związane z przeprowadzeniem badań lub powstaniem tekstu kierowanego do publikacji.

Część 8. Polityka identyfikacji zagrożeń wynikających z publikacji

§ 20

1. Autor jest odpowiedzialny za zidentyfikowanie wszelkich zagrożeń wynikających z treści publikacji oraz za umieszczenie odpowiednich ostrzeżeń lub wskazanie właściwych środków ostrożności. Dotyczy to w szczególności badań, które mogą mieć zarówno korzystne, jak i szkodliwe zastosowania (określanych jako badania „o podwójnym zastosowaniu”), obejmujących produkty, środki chemiczne lub technologie stanowiące zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, środowiska, roślin lub zwierząt.

Część 9. Polityka przeciwdziałania nierzetelności naukowej

§ 21

1. Wydawnictwo APS, korzystając z systemu recenzji wydawniczych, opinii redaktorów oraz oprogramowania do analizy tekstu, podejmuje działania mające na celu ujawnianie przypadków nierzetelności naukowej, w tym zmyślenia, fałszowania badań naukowych lub ich wyników, plagiatu, a także innych oszustw naukowych.

2. Wydawnictwo APS zastrzega sobie prawo do odrzucania manuskryptów lub wycofywania publikacji naukowych w przypadku stwierdzenia:
  - 1) fałszowania danych (rozumianego jako celowe wprowadzanie w błąd poprzez manipulację materiałem badawczym, aparaturą lub metodą oraz zmienianie bądź pomijanie danych w taki sposób, że wyniki badań w raportach nie zostają przedstawione w sposób odpowiadający rzeczywistości);
  - 2) zmyślania (rozumianego jako preparowanie danych, rejestrowanie i publikowanie wyników niezyskanych);
  - 3) plagiatu lub autoplgiatu;
  - 4) praktyki *ghostwriting*;
  - 5) systematycznej manipulacji powiązanej ze sprzedażą autorstwa, określanej jako *paper mill*.
3. Niezależnie od źródła podejrzeń dotyczących wątpliwych praktyk badawczych lub publikacyjnych wszelkie przypadki, dla których istnieją szczegółowe dowody wspierające zarzut lub budzące uzasadnione wątpliwości, będą odpowiednio analizowane, niezależnie od tego, czy zgłoszono je anonimowo, czy w inny sposób.
4. W przypadkach podejrzenia wątpliwych praktyk badawczych lub publikacyjnych Wydawnictwo APS może zwrócić się do instytucji zatrudniających autora, fundatorów lub odpowiednich krajowych organów ustawowych o przeprowadzenie czynności wyjaśniających, w tym zawiadomić Rektora lub rzecznika dyscyplinarnego właściwego dla autora o podejrzeniu wystąpienia deliktu dyscyplinarnego.

Część 10. Przepisy końcowe

§ 21

1. Polityki dotyczące wykazywania autorstwa, przeciwdziałania plagiatom i autoplgiatom, wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji, języka wolnego od uprzedzeń, informowania o źródłach finansowania, identyfikacji zagrożeń wynikających z publikacji oraz przeciwdziałania nierzetelności naukowej obowiązują zarówno podczas procesu publikacji monografii, jak i czasopism naukowych publikowanych przez Wydawnictwo APS.